

En antologi, der formår at ”recover” selve begrebet recovery!

Recovery-orienterede praksisser i velfærdsinstitutioner og civilsamfund af Jeppe Oute og Kim Jørgensen (red). Samfundslitteratur. 2021. 231 sider.

Anmeldt af Mannah Guldager, socialrådgiver og kandidat i pædagogisk filosofi og vært på podcasten, ”Lyden af et bedre liv”.

Redaktørerne Jeppe Oute og Kim Jørgensen lægger ud med at understrege, at det ikke er en psykiatrisk lærebog. Det er et oprør og en kritik af den biomedicinske sygdomsforståelse, da denne har fokus på det, der er ”galt” med patienten ud fra en faglig definition. I stedet tænder denne bog et humant håb til brugeren om at man kan ”gen-erobre en ny identitet og overkomme rollen som psykiatrisk patient” (s. 12).

Bogen består af tre dele og i den første del udfoldes recovery som et begreb, der opløser de traditionelle kategorier for syg og rask, og dermed også magtforholdet mellem patient og professionel.

I anden del fortæller forskellige forfattere om recovery-orienterede praksisser i psykiatriske velfærdsinstitutioner. Fælles for bidragene er, at recovery ses som handlinger, hvor den professionelle er klar over, at brugeren kontinuerligt er i recovery. Måske er et budskab endda, at alle mennesker i en eller anden grad er ved at komme sig og forandre sig. I recovery arbejdes der ikke mod totalophør af symptomer og misbrug, men mod at den enkelte oplever et meningsfuldt liv. Forfatterne er imod det umyndiggørende i den etablerede patient- sundhedsprofessionelle relation. Vægten er på ”personlig recovery”, og samtidigt sker den rehabiliterende proces kun i relation til andre. Fremfor at afholde mennesker fra at bidrage til samfundet pga. psykiske lidelser, vender recovery-orienteret praksis logikken på hovedet og forudsætter samfundsdeltagelse, hvis personen skal komme sig. Recovery som ”et myndiggørende alternativ”

siger det hele. Og det er jo let nok at sidde her som læser og heppe på mere borgerinddragelse og en ny forståelse af psykisk sundhed. Men ingen tvivl om, at det paradigmeskifte, der ifølge forfatterne er undervejs, er stærkt udfordrende for fagligheden og dens selvforståelse. Som Mari Holen og Agnes Ringer skriver i kapitel 4: "Implicit i diskussionerne om recovery ligger også en diskussion om definitioner af psykisk lidelse, ikke kun om disse er kroniske eller ej, men hvad de består af, og hvorvidt de bør forstås ud fra en psykiatrisk deficit-og sygdoms-model" (s. 79).

I tredje del af bogen er der fokus på recovery-orienterede praksisser i civilsamfundet. En oplagt recovery-orienteret socialt indsats er peerstøtte, som Lars Holmboe og Jesper H. Seistrup beskriver i kapitlet om social inklusion. De siger: "Der er stigende forskningsmæssigt belæg for, at mennesker, der har gennemlevet psykiske vanskeligheder og recovery, kan udgøre en unik og virksom ressource i indsatsen over for andre mennesker med psykiske lidelser." (s. 205).

Jeg anbefaler denne indsigtsgivende praksisnære antologi og tager den personligt som en erklæring om, at vi er 'recoverING', fremfor en gang for alle 'recovered'. En styrke er, at recovery begrebet pudses af og styrkes, og man sidder tilbage med en særlig fornemmelse af to forbundne forhold:

At det er legitimt at betragte hele livet som en fortløbende forandringsproces mod at blive "en hel" person. Hvor målet for den enkelte ikke er at blive helt recovered nogensinde, men i leve i en recovering bevægelse.

At det gensidige forhold imellem mennesker, herunder oplevelsen af at man selv har noget at give, er centralt for forståelsen og accepten af, at man allerede er hel i menneskelig forstand og akkurat lige så meget værd som alle andre.